

COVID-19 - pracovněprávní souvislosti testování a očkování zaměstnanců

Může zaměstnavatel testovat zaměstnance na pracovišti?

Od 1. července 2021 bylo zrušeno plošné testování zaměstnanců ve firmách.

Podle § 102 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“), je zaměstnavatel povinen vytvářet bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodnou organizací bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a přijímáním opatření předcházet rizikům. Do této povinnosti lze také zařadit přijetí opatření proti šíření onemocnění Covid-19. Vzhledem ke stávající epidemické situaci může zaměstnavatel přistoupit k opatřením, jež by riziko šíření nemoci Covid-19 minimalizovalo. Jedním z opatření, které zaměstnavatel může zvolit, je také testování zaměstnanců na přítomnost onemocnění Covid-19.

Zaměstnavatelé při nařizování povinného testování mohou vyhodnocovat možnosti šíření nemoci Covid-19 podle svých jednotlivých pracovišť a podle aktuální situace na pracovišti či v regionu, kde se firma (pracoviště) nachází. Podle toho také budou moci zvolit nejvhodnější způsob testování, případně se budou moci rozhodnout pro jiná opatření k prevenci rizika šíření nemoci Covid-19, anebo dokonce k nepřijetí žádných opatření, vyhodnotí-li, že riziko na jejich pracovištích je nízké.

Zaměstnavatelé mohou stanovit povinnost testování ve vnitřních předpisech a v pokynech k bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. Zaměstnanec je povinen tyto předpisy dodržovat [viz § 301 písm. c) zákoníku práce].

Bližší informace naleznete také na stránkách Ministerstva zdravotnictví na následujících odkazech:

- <https://koronavirus.mzcr.cz/testovani-zamestnancu-od-1-7-2021-jen-pokud-tak-zamestnavatel-rozhodne>
- [Testování zaměstnanců od-01072021.pdf \(mzcr.cz\)](#)

Kdo nese náklady vzniklé v souvislosti s testováním?

Podle § 101 zákoníku práce je zaměstnavatel povinen zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci s ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví, která se týkají výkonu práce. Povinnost zaměstnavatele zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci se vztahuje na všechny fyzické osoby, které se s jeho

vědomím zdržují na jeho pracovištích. Náklady spojené se zajišťováním bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je povinen hradit zaměstnavatel; tyto náklady nesmějí být přenášeny přímo ani nepřímo na zaměstnance (viz § 101 odst. 6 zákoníku práce). Pokud tedy zaměstnavatel na základě vyhodnocení rizik stanovil zaměstnancům povinnost testování na onemocnění Covid-19, nemůže zároveň přenést náklady na úhradu testů na zaměstnance.

Účast na testování lze uložit zaměstnanci zásadně v rámci jeho pracovní doby a jak bylo výše uvedeno na náklady zaměstnavatele. Zameškaná doba se posoudí jako jiná důležitá osobní překážka v práci podle bodu 2 přílohy nařízení vlády č. 590/2006 Sb., kterým se stanoví okruh a rozsah jiných důležitých osobních překážek v práci. Zaměstnanci přísluší za tuto dobu náhrada případné ztráty na výdělků, a to ve výši průměrného výdělků podle § 103 odst. 1 písm. e) zákoníku práce. Vzniknou-li zaměstnanci jakékoli náklady v souvislosti s testováním (např. náklady na dopravu do místa testování), je zaměstnavatel povinen mu je uhradit. Způsob prokázání zaměstnanci vzniklých výdajů je třeba předem dohodnout se zaměstnavatelem. Přitom znovu připomínáme, že organizaci testování zajišťuje zaměstnavatel na vlastní náklady a na zaměstnance nelze tyto náklady přímo ani nepřímo přenášet.

Může zaměstnavatel nařídít zaměstnancům, aby se nechali očkovat proti onemocnění Covid-19?

Podle § 106 odst. 4 písm. b) zákoníku práce je zaměstnanec povinen podrobit se pracovnělékařským prohlídkám, vyšetřením nebo očkováním stanoveným zvláštními právními předpisy. Očkování proti onemocnění Covid-19 však není v současnosti žádným právním předpisem stanoveno jako povinné. Požadovat tedy po zaměstnancích očkování na základě výše zmíněného ustanovení dle názoru Ministerstva práce a sociálních věcí není možné.

Zaměstnavatelé však mohou zaměstnance pozitivně motivovat různými benefity za podstoupení očkování (např. dny volna navíc).

Souhrnné informace k pracovnímu volnu při očkování, testování, případně k doprovodu rodinného příslušníka k očkování naleznete pod následujícím odkazem: https://www.mpsv.cz/documents/20142/1443715/Doporuceny_postup_zaměstnavatele_při_testování_a_očkování_zaměstnancu.pdf/